

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Germanica

Châteillon, Sébastien

[S.l.], 1558

Capvt XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54866](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54866)

Dei melior est, Deoq; charior, quàm centū milia mercenariorū. Atq; idē de eorum operibus, sentiendum est.

Hoc quoq; animaduertēdum est, Dei præceptū, orationēq; omni- que doctrinam eò spectare, vt interior homo cum Deo coadunetur. Quod vbi fit, ita bene componitur & docetur exterior homo ab interiore, vt is nullo exteriore præcepto aut doctrina egeat.

At hominū præceptio & lex pertinet ad exteriorē hominem: estq; necessaria, vbi meliora nesciuntur. Ibi enim nescitur quid agendum sit, aut omittendum, vt nisi adsit disciplina, sint homines canū aliarum, ue bestiarum similes.

CAPVT XXXVIII.

I Am falsi luminis facta mentio est, de quo dicendum est aliquid, quid nā id sit, & quid sit ei propriū. Scito, quicquid vero lumini contrarium est, id esse falsi proprium.

Veri luminis proprium omnino est, vt decipere nolit, neq; velle possit vt quisquā decipiatur, neq; item ipsum decipi possit. At falsum lumē deci-

*Falsi lu-
minis
descri-
ptio.*

T H E O L O G I A

decipitur deceptūq; est . Deus enim neminem vult decipere, neque velle potest, vt quisquam decipiatur: eademq; est veri luminis ratio.

Iam hoc attende: Verum lumē est Deus, siue diuinum. Falsum lumen est natura, siue naturale. Iam Dei proprium est, vt nō sit hoc aut illud, neq; velit, cupiat, aut quērat hoc aut illud, in homine deificato: sed bonū vt bonum, idq; nullā aliam ob rem, nisi propter bonum. Idem censendum est de vero lumine.

Itē creaturæ & naturæ proprium est, vt sit aliquid, hoc aut illud, itemque in existimatione & quæstione sua aliquid habeat, hoc aut illud, neque id merè bonum vt bonū, & propter bonū, sed propter aliquid, hoc, aut illud. Et quemadmodum Deus & verū lumē expers est omnis egoitatis, ipsitatis, & quæstionis sui: ita proprium est naturæ, naturalisq; falsi luminis, ego, mihi, me, & similia, ita vt se sua q; magis quærat in omnibus rebus, quàm bonū vt bonum: hoc est eius proprium & vniuscuiusque naturæ.

Nunc hoc animaduertatur, vbi lumen

men

men hoc primò deceptum est, non vult aut eligit bonum vt bonum, & propter bonum, sed vult & eligit seipsum, & sua tanquam optimum: id quod falsum, & prima deceptio est. Opinatur etiam se id esse, quod non est: opinatur enim se esse Deum, cum sit nihil nisi natura. Et quia se opinatur esse Deum, id sibi vendicat, quod Dei proprium est, & non id quod Dei est, vt Deus homo est, aut in aliquo homine deificato: sed id sibi vendicat quod Dei est, eiusque proprium est, vt Deus est sine creatura in sempiternum. Nam vt dicitur, Deus est ingenitus, nec ullius rei indigens, liber, otiosus, immunis, & supra omnia, & similia: quæ omnia vera sunt, est immobilis, neque quicquam sibi vendicat, caretque religione: ac quicquid facit, rectum est: ad eundem modum (inquit falsum lumen) volo ego quoque esse. Quantò enim quisque similior Deo est, tantò est & melior: quocirca volo Deo similis esse: quinimò volo Deus esse, & Deo assidere: volo, inquam, ei similis esse, planè quemadmodum fecit Lucifer diabolus.

Isa. 14. 6

Deus

THEOLOGIA

Deus in æternitate caret dolore, passione, & perturbatione, ita vt nihil sit aut fiat, quod ei graue sit, aut dolorem pariat. At vbi Deus homo est, aut in aliquo homine deificato, aliter res habet se. Deniq; quicquid decipi potest, id necesse est ab hoc falso lumine decipi. Cū igitur quicquid inter oēs creaturas, & naturam decipi potest, id ab hoc lumine decipiatur, & quicquid non deus, aut diuinū est, possit decipi: cumq; lumen hoc sit hoc ipsa natura, fieri potest vt decipiatur. Itaq; decipitur, deceptumq; est à seipso.

Dicet aliquis; Vnde sit, vt ab eo decipiatur, quicquid decipi potest. Hoc vero proficiscitur ab eius immodica vafricie: est enī vsque adeo astutū, callidū & agile per seipsum, vt ita altè ascendat, atque scandat, vt se putet esse supra naturam: neque fieri posse, vt natura, siue creatura, tam altè veniat. Hāc ob causam putat se esse Deum: ideoque omnia sibi arrogat, quæ Dei propria sunt, & maximè vt Deus est in æternitate, nō vt Deus homo est, Hanc ob rem dicit putatque se esse supra omne opus

pus, verbum, ritum, ordinem : atque etiam supra corporalē vitā Christi, qua functus est in humanitate. Propterea vult etiam intactum esse ab omnibus & creaturis, & creaturarū operib⁹, siue ea bona, siue mala sunt: siue contra Deā, siue secus. hæc omnia eodem loco habet, & ab ijs omnibus immune est, perinde ac si esset Deus æternus. Alia verò quæ Dei, non creaturarū propria sunt, ea sibi omnia arrogat, tanquā sibi propria, & tāquam dignū sit omnibus rebus, æquumque & par sit, vt ipsi omnes creaturæ seruiant & subijciantur.

Ita fit, vt hic nullus maneat dolor, nulla passio aut perturbatio, ob villā rem aut causam, nisi dūtaxat sensus corporis, & sensuum, quem durare oportet vsq; ad mortem corporis, & quicquid inde doloris oriri potest. Quinimò dicit & opinatur, hominē superiorem euasisse corporali vita Christi, & esse, & debere esse indolentem atque intactum, qualis fuit Christus post resurrectionem. Sunt & alij multi & mirabiles errores, qui hinc oriuntur & existunt.

Igitur quandoquidē falsum lumē
hoc

T H E O L O G I A

hoc natura est, eius est idē, quod natura proprium, videlicet, ut seipsum & sua suspiciat & quærat in omnibus rebus: & id quod naturæ, & sibi ipsi sit in omnibus rebus optimum, aptissimum, iucundissimum, & suavissimum. Et quia fallitur, opinatur, dicitq; quod ipsi suavissimum, optimum, aptissimumq; est, id esse omnium optimū, dicitq; esse omnium optimū, ut vnusquisq; id planè quod sibi sit optimū, quærat, faciat, & velit: bonum quidem aliud nullum norit, nisi suum, quod ipsi bonum est, ut opinatur. Quod si ei loquere de vero simpliciq; bono, quod neq; hoc fit, neque illud, nescit quid id sit, sed id tantum derisioni habet: id quod equidem consentaneum est. Etenim natura, ut natura, huc venire nō potest. Itaq; cum lumen hoc mera sit natura, non potest huc venire:

Dicit etiam falsum lumē hoc sese religione, & cōsciētia superiorē euasisse: ac quicquid facit, id esse rectū: vsque adeo ut dictum fuerit à quodam falso liberiore spiritu, qui erat in hoc errore, etiamsi decem homines interfecisset, non magis id sibi fore

fore religioni, quàm si canem interfecisset, breuiter, falsum hoc, deceptumq; lumen omnia fugit, quæ nature cõtraria et grauia sunt: estq; hoc ei proprium, quippe quòd sit natura. Et quia sic omnino fallitur, vt putet se esse Deũ, non dubitet iurare per omnes diuos, se nosse id, quod optimum est, & in eo esse, vt id quod est omnium optimũ, extollat atq; quærat: ita fit vt nũquã corrigi instruí ue possit, non magis quã diabolus ipse.

Hoc etiam animaduertendũ est, quòd hoc lumen se Deum esse arbitratur, idq; sibi arrogat, id in eo esse Luciferũ diabolũ. Quòd verò Christi vitam, & alia plura, ad verũ bonũ pertinentia, & à Christo docta atq; amata, reijcit, est Antichristus: vtpote cùm contra Christũ doceat atque viuat. Et quemadmodum lumẽ hoc vafricie sua deceptum est sic ab eo decipiuntur omnia, quæ non sunt Deus aut diuina: hoc est, omnes homines vero lumine, & eius amore non illuminati. Nã vbi sunt, & qui sunt à vero lumine illuminati, ij nũquã decipiũtur: sed qui id nõ habet, & tamen ita affectus est, vt cũ falso

E hoc

hoc lumine incedere, & apud id manere velit, is decipitur. Hoc ex eo fit quòd omnes homines in eo, quod verum lumē non est, in seipfos conuersi sunt: seipfosq; , & q̄ ipsis vtile & accommodatum est pro optimo ducunt. Quòd si quis illud idem eis pro optimo cōmendat & proponat, & ad id eos adiuuet, & consequi doceat, eum sequūtur, habētq; pro optimo magistro. Docet autem falsum lumen hoc, omnia quæ ad id pertinent: propterea id sequuntur omnes qui verum lumen nesciunt: ita fit vt simul decipiantur.

Dicitur de Antichristo, cū venerit, eos, qui Dei signum non habebunt, secuturos ipsum: qui verò habebūt, hi non sequentur ipsum: hoc est, id ipsum lumen: Illud quidem verū est: si quis id quod sibi optimum est, videlicet quod Deo optimum est, assequi potest, id optimum est: verum id non fit, quādiu homo id, q̄ sibi optimum est, quatit & suspicit. Nam vt id, quod sibi optimum sit, inueniat, & assequatur, necesse est, vt prius id, q̄ sibi optimū est, amittat, quemadmodū suprā dictū est. Sed si vult ho-

mo

mo id quod sibi optimū sit, ideo relin-
quere & amittere, ut id, quod sibi
optimum sit inueniat, id rursus fal-
sum est. Propterea pauci homines
possunt in hanc viam venire.

Dicit hoc falsum lumen, debere *Religio-*
hominem expertem esse religionis: *nis ex-*
stultūq; & stupidū esse eum, qui eius *partē esse*
rationē habeat, atq; id vult ex Chri-
sto planūfacere, qui fuerit religio-
nis expertus: ad quod respondetur: e-
tiam diabolum esse religionis ex-
pertem, & tamen nihilo propterea
melioerem esse.

Percipe quid sit religio. Ea est, cū *Religio*
agnoscitur, hominem auersum esse, *quid sit.*
aut auertiā Deo sua voluntate (id
quod peccatū & nominatur, & est)
atq; hanc esse hominis culpam, non
Dei. nam Deus peccati culpa caret.
Quis igitur est qui se infontē sciat,
excepto vno Christo, & paucis præ-
tereā? Scito, quisquis religione caret
eum aut Christum esse, aut diabo-
lum. In summa vbi verum lumē est,
ibi est etiā vera rectaq; vita, quę Deo
accepta & chara est. Ac licet ea non
sit perfectē vita Christi, est tamen
ad eum informata atque instituta

T H E O L O G I A

ab eaq; amatur vita Christi, & quicquid rationis, ordinis, & omnium virtutum proprium est. In hac, inquam, vita perit omnis ipsitas, ego, meum, & similia: deniq; nihil in ea suspicitur aut quaeritur, nisi bonum propter bonum, & ut bonum.

At ubi falsum lumen est, ibi nulla Christi & omnium virtutum cura habetur. Sed quod naturae accommodum & iucundum est, id quaeritur & suspicitur: hinc existit falsa & inordinata libertas, ut cuiuscumq; rei securus & negligens efficiatur homo. Est enim verum lumen, semen Dei ideoq; fert fructum Dei. falsum lumen, est semen diaboli: atq; ubi id feritur, ibi crescit etiam diaboli fructus & ipsemet diabolus. Hoc percipi intelligiq; potest in superius scriptis verbis & argumentis.

C A P V T X X X I X.

Quari possit, quis nam sit, aut quid sit homo deificatus, siue diuinus. Adq; ego respondeo: Qui aeterno siue diuino lumine illuminatus collustratusque est, & aeterno siue diuino amore accensus, is est diuinus, siue deificatus homo: ac de hoc
hoc